

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/16/2023
Identifikačné číslo spisu:	1116222950
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1116222950.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu FOREVER, s.r.o., Okružná 48, Stará Ľubovňa, IČO: 36 510 068, zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, Pollova 32, Košice, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o určenie platnosti poisťnej zmluvy, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. septembra 2022 č. k. 3Cob/159/2022-143, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“), ako súd prvej inštancie, svojím v poradí druhým rozsudkom č. k. 38Cb/157/2016-114 zo dňa 5. apríla 2022, žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení svojho rozsudku okresný súd uviedol, že v konaní prvým rozsudkom č. k. 38Cb/157/2016-47 zo dňa 16. apríla 2019 (ďalej aj „prvý rozsudok“) v znení opravného uznesenia zo dňa 3. marca 2021, žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že dňa 29. augusta 2016 došlo na poistenom osobnom motorovom vozidle (ďalej aj „OMV“) ku škodovej udalosti. Následne žalobca vyplnil a zaslal žalovanému tlačivo na uplatnenie škody. Žalovaný dňa 30. augusta 2016 zaslal žalobcovi oznámenie o zániku poistenia pre nezaplatenie poisťného, ktoré oznámenie považuje žalobca za absolútne neplatný právny úkon z dôvodov, že neobsahuje IČO žalobcu, pečiatka a podpis sú nečitateľné, čím je v rozpore s dobrými mravmi. Na základe uvedeného žiadal určiť absolútnu neplatnosť právneho úkonu - oznámenia o zániku poistenia pre nezaplatenie poisťného zo dňa 30. augusta 2016 a určiť platnosť poisťnej zmluvy č. 6542352833/5700174146 zo dňa 19. decembra 2007 a 20. decembra 2010. Žalovaný k veci uviedol, že evidoval dlžné poisťné žalobcu za obdobie od 20. decembra 2015 do 20. decembra 2016. Na základe

uvedeného žalovaným písomne vyzval žalobcu na úhradu dlžného poistného výzvou s upozornením, že ak do jedného mesiaca od doručenia výzvy dlžné poistné neuhradí, poistenie v zmysle ustanovenia § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka zanikne uplynutím dodatočnej mesačnej lehoty. Žalobca výzvu prevzal dňa 29. marca 2016, avšak dlžné poistné neuhradil. Na základe uvedeného poistenie zaniklo zo zákona uplynutím mesačnej lehoty po prevzatí výzvy. Uviedol tiež, že oznámenie o zániku poistenia zo dňa 30. augusta 2016 nespôsobilo jeho zánik, bolo len upovedomením o skoršom zániku poistenia zo zákona. Tiež namietol nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na určeníach nakoľko nesporný záujem žalobcu je na poskytnutí poistného plnenia a nie na určeníach.

Okresný súd svoj záver vo svojom v poradí prvom rozsudku odôvodnil tým, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na žiadnom z výrokov žaloby, preto súd žalobu zamietol, a keďže žalovanému trovy nevznikli, nárok na náhradu trov konania mu nepriznal.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu, uznesením č. k. 3Cob/176/2021-87 zo dňa 29. novembra 2021, rozsudok okresného súdu č. k. 38Cb/157/2016-47 zo dňa 16. apríla 2019 v znení opravného uznesenia zo dňa 3. marca 2021 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie neinformoval žalobcu, že žalobcom uvádzaný dôvod nepovažuje za dôležitý na odročenie pojednávania a teda, že žiadosť o odročenie pojednávania neakceptuje. Zdôraznil, že skutočnosť, že žalobca neuviedol v žiadosti o odročenie pojednávania telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ho možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o návrhu na odročenie pojednávania, nezbavujú súd povinnosti upovedomiť žalobcu v zmysle §183 ods. 4 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) napriek tomu, že žalobca svoju zákonnú povinnosť porušil.

4. Súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie na deň 5. apríla 2022 a rozhodol v neprítomnosti žalobcu, vzhľadom na to, že jeho ospravedlnenie neúčasti a žiadosť o odročenie pojednávania, ktoré dňa 3. apríla 2022 o 19.04 hod. zaslal žalobca súdu, súd neakceptoval.

Súd prvej inštancie vzhľadom na vykonané dokazovanie uviedol, že ohľadom stavu účastníkov sporu je jedinou účelnou žaloba na plnenie povinností žalovaného zo zmluvy o poistení a síce určenie povinnosti žalovaného vyplatiť poistné plnenie. Až vyplatením poistného plnenia by bol vzťah medzi stranami sporu definitívne vyriešený. Na základe toho súd vyhodnotil určovací výrok platnosti a účinnosti zmluvy za nedovolený a v celom rozsahu ho zamietol. Súdu mal za to, že žalobca sa účelovo žalobe na plnenie zo zmluvy o poistení vyhovel, nakoľko si bol vedomý, že súdny poplatok za žalobu na plnenie by bol podstatne vyšší, ako pri určovacej žalobe. Tomuto konaniu žalobcu však súd nemôže poskytnúť právnu ochranu. Z vykonaného dokazovania okresný súd skonštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal naliehavý právny záujem na žiadnom z výrokov žaloby. Súčasne prisvedčil aj procesnej obrane žalovaného o tom, že žalobca žiadal určiť absolútnu neplatnosť právneho úkonu - Oznámenia o zániku poistenia zo dňa 30. augusta 2016, avšak toto oznámenie bolo len oznámením o skoršom zániku poistenia zo zákona, a preto nebolo právnym úkonom spôsobujúcim zánik poistenia.

Súd prvej inštancie, rozsudkom č. k. 38Cb/157/2016-114 zo dňa 5. apríla 2022, žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

5. Na odvolanie žalobcu krajský súd rozsudkom zo dňa 7. septembra 2022 č. k. 3Cob/159/2022-143 rozsudok okresného súdu č. k. 38Cb/157/2016-114 zo dňa 5. apríla 2022 potvrdil (I. výrok) a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II. výrok).

6. Po preskúmaní veci dospel krajský súd k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov v spore vecne správne rozhodol. Odvolací súd poukázal na to, že v prípade žaloby o určenie platnosti/neplatnosti právneho úkonu sa jedná o žalobu podľa § 137 d) CSP, t.j. o žalobu o určenie právnej skutočnosti, ktorá je prípustná, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Keďže žalobca nepreukázal súdu na podklade skutkových tvrdení, navrhovaných dôkazov a teda merita veci, vychádzajúc z navrhovaného petitu a zisteného skutkového stavu, že mu vyplýva z osobitného predpisu právo domáhať sa žalobou o určenie právnej skutočnosti, a teda platnosti/neplatnosti právneho úkonu, žaloba je procesne neprípustná a je potrebné ju zamietnuť.

Na posúdenie procesnej prípustnosti žaloby bolo podľa odvolacieho súdu potrebné sa vysporiadať s tým,

či sa nejedná o žalobu podľa § 137 c) CSP o určenie, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. V zmysle ustálenej judikatúry je totiž potrebné sa zaoberať otázkou, z akého právneho vzťahu žalobca uplatňuje nárok, nárok analyzovať a právne posúdiť tak, aby súd mohol posúdiť, či sú splnené procesné predpoklady pre vyhovieť žalobe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/269/2019). Krajský súd skonštatoval, že súd prvej inštancie správne právne posúdil, že v danom prípade, ak by sa jednalo o žalobu podľa § 137 c) CSP, naliehavý právny záujem na požadovanom určení absentuje. Zo skutkového stavu sporu totiž vyplýva, že žalobca sa mal proti žalovanému domáhať nároku žalobou na plnenie, t.j. podľa § 137 písm. a) CSP, keďže skutkové okolnosti nebránili vyčísleniu a uplatneniu konkrétneho plnenia proti žalovanému, t.j. určovacou žalobou by neprišlo k finálnemu vyriešeniu sporu medzi stranami sporu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobu bolo potrebné zamietnuť.

Odvolací súd ďalej uviedol, že pokiaľ ide o ospravedlnenie neúčasti žalobcu na pojednávaní dňa 5. apríla 2022, žalobca mal dostatok priestoru pre uplatňovanie svojich procesných práv a povinností, opätovne sa pojednávania nezúčastnil, a dôvod svojej žiadosti o odročenie pojednávania súdu prvej inštancie riadne a včas nepreukázal.

Odvolací súd vyhodnotil, ako nedôvodnú i námietku žalobcu, že súd nevykonával dôkazy a nepredvolal svedka, ako i námietku nepreskúmateľnosti. Odvolací súd v tomto smere poukázal na ustanovenie § 185 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Bolo vecou uváženia súdu, ktoré z navrhnutých dôkazov sa rozhodne vykonať, pričom okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zároveň v súlade s § 220 ods. 2 CSP podľa odvolacieho súdu dostatočne vysvetlil, prečo tieto navrhnuté dôkazy nevykonával.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil vrátane výroku o náhrade trov konania.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého odvodzuje od ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, teda že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Navrhoval, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Žalobca vo svojom dovolaní, ktorého prípustnosť opiera o ust. § 420 písm. f) CSP, namieta porušenie jeho procesných práv a práva na spravodlivý proces a tvrdí, že súd prvej inštancie účelovo vyzval žalobcu mailom zo dňa 4. apríla 2022 (o 09.24 hod), po doručení jeho ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní dňa 3. apríla 2022, aby predložil lekárske potvrdenie o vykonanom vyšetrení na preukázanie ním tvrdých zdravotných komplikácií a poskytol kontakt na vyšetrujúceho lekára do 12.00 hod. Súčasne mu oznámil, že ak lekárske potvrdenie a kontakt nebudú súdu doručené, súd žiadosť o odročenie pojednávania nebude akceptovať. Dňa 4. apríla 2022 (o 13.41 hod) žalobca súdu oznámil, že konateľ žalobcu žiadne lekárske vyšetrenie neabsolvoval, je v domácej liečbe a na ospravedlnení a odročení trvá. Dňa 4. apríla 2022 (o 14.20 hod) súd oznámil žalobcovi, že vzhľadom na nedoručenie lekárskeho potvrdenia o skutočnostiach tvrdých štatutárom žalobcu v návrhu na odročenie pojednávania súd jeho žiadosť neakceptuje a pojednávanie dňa 5. apríla 2022 sa uskutoční. Dňa 4. apríla 2022 (o 20.36 hod) žalobca súdu oznámil, že súd porušuje jeho právo na spravodlivý proces a z dôvodu možnej zaujatosti navrhuje výsluch štatutára žalobcu dožiadaným súdom Stará Ľubovňa aj z dôvodu hospodárnosti konania. Žalobca vytýka súdu, že tento napriek vyššie uvedeným skutočnostiam pojednávanie dňa 5. apríla 2022 vykonával, z ktorého dôvodu je podľa žalobcu zjavné, že žalobcovi bolo týmto spôsobom odňaté právo konať pred súdom a navrhovať ďalšie dôkazy. Súd podľa žalobcu porušil rovnosť strán sporu, keď prisvedčil iba argumentácii žalovaného bez toho, aby dal priestor žalobcovi. Poukázal na to, že žalobca má sídlo v Prešovskom kraji a za obdobie šiestich rokov nebol pred súdom ani raz riadne vypočutý.

Dovolať ďalej vytýka súdom, že v konaní neboli vykonané všetky potrebné a navrhované dôkazy, súd

dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za absolútne nepreskúmateľné. Tvrdí, že počas konania namietať doručku, ktorú žalovaná predložila ako dôkaz o doručení výzvy na zaplatenie poistného zo dňa 21. marca 2016, ktorú mal žalobca prevziať 29. marca 2016, pričom sú tam uvedené dva nečitateľné podpisy a žalobca trval na vykonaní znaleckého dokazovania. Rovnako navrhol vykonať dôkaz výsluchom svedka - zamestnanca asistenčnej služby. Namieta, že z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako sa súd vysporiadal s týmito procesnými návrhmi žalobcu.

K existencii naliehavého právneho záujmu žalobca uviedol, že vyplnil a zaslal žalovanej tlačivo na uplatnenie škody, avšak táto neplnila, teda naliehavý právny záujem je skutočnosť, že žalovaná neplnila v zmysle platnej poisťky.

Žalobca konštatuje, že v poisťnej zmluve zo dňa 14. decembra 2010 sa uvádza, že táto poisťná zmluva oprávňuje poistenú osobu, za splnenia vyznačenej podmienky, k čerpaniu asistenčných služieb havarijného poistenia, a to počas celej doby platnosti priloženej asistenčnej karty. Zhrnul, že pokiaľ privolaná asistenčná služba vykonala potrebné služby, poisťná zmluva musela byť v čase poisťnej udalosti platná, inak by boli asistenčné služby odmietnuté. Vytýka súdom oboch inštancií, že s touto skutočnosťou sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali.

Namieta, že žalovaný až po cca štyroch mesiacoch od „ukončenia“ zániku poistenia pre nezaplatenie poistného zaslal vyúčtovanie - uhradenú platbu zo strany žalobcu späť. Uvedené podľa žalobcu preukazuje tú skutočnosť, že poistné bolo zo strany žalobcu zaplatené, z ktorého dôvodu navrhol, aby žalovaná predložila súdu písomné doklady s vykázaným doručením, s ktorým procesným návrhom sa súdy podľa žalobcu taktiež nevysporiadali.

Vytýka odvolaciemu súdu, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, z ktorého dôvodu bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces.

8.1. Vo vzťahu k žalobcom tvrdenej prípustnosti jeho dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP dovolateľ namieta, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, keď sa vo svojom rozhodnutí vyjadroval ku žalobám v zmysle ust. § 137 c) a d) CSP, avšak mal sa zaoberať aj možnosťou, že podaná žaloba nespadá pod ustanovenie § 137 CSP. Žalobca uvádza, že keďže nemal iné prostriedky právnej ochrany a nie je možné, aby sa domáhal svojho práva niektorou zo žalôb vymenovaných v ust. § 137 CSP, je v jeho prípade prípustný iný druh žaloby - žaloba o platnosti poisťnej zmluvy, pretože výpočet žalôb v § 137 CSP je založený iba na exemplifikatívnom výpočte druhu žalôb. V súdnej veci sa podľa žalobcu tak súd prvej inštancie ako ani odvolací súd nevysporiadali s otázkou, či sa v danom prípade jedná o iný druh žaloby, než o druh žaloby uvedený v ust. § 137 CSP, z ktorého dôvodu opäť hodnotí rozhodnutia súdov ako nepreskúmateľné.

9. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

11. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sa strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľ videl v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, v konaní neboli vykonané všetky navrhované dôkazy a súd dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Výtýka súdu prvej inštancie, že tento vykonal pojednávanie dňa 5. apríla 2022, z ktorého dôvodu je podľa žalobcu zjavné, že žalobcovi bolo týmto spôsobom odňaté právo konať pred súdom a súd porušil zásadu rovnosti strán sporu. Výtýka tiež odvolaciemu súdu, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania.

Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania i z ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP tvrdiac, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí vyjadroval ku žalobám v zmysle ust. § 137 c) a d) CSP, avšak mal sa zaoberať aj možnosťou, že podaná žaloba nespadá pod ustanovenie § 137 CSP.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP

14. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

15. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

16. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikaturou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatury všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

17. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu, tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu) spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

18. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte k dovolacím námietkam žalobcu považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu (2Obdo/64/2021). Odvolací súd k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalobcu uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že sa odvolací súd nevysporiadal z jeho relevantnými odvolacími námietkami. Prízvukuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu, vychádzajúc z obsahu spisu, odvolací súd dostatočne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie.

19. Dovolateľ nedostatočnosť a nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu opiera o tvrdenie, že tento vo svojom rozhodnutí neposkytol odpoveď, ako sa vysporiadal s procesnými návrhmi žalobcu, a síce s návrhom na výsluch svedka - zamestnanca asistenčnej služby, rovnako s námietkou, že žalovaný predložil ako dôkaz doručenu výzvy na zapltenie poistného zo dňa 21. marca 2016, ktorú mal žalobca prevziať dňa 29. marca 2016, s dvomi nečitateľnými podpismi a žalobca trval v tomto smere na vykonaní znaleckého dokazovania. Žalobca tiež tvrdí, že žalovaný až po cca štyroch mesiacoch od „ukončenia“ zániku poistenia pre nezapltenie poistného zaslal vyúčtovanie - uhradenú platbu zo strany žalobcu späť, čo podľa žalobcu preukazuje tú skutočnosť, že poistné bolo zo strany žalobcu zapltené, z ktorého dôvodu navrhol, aby žalovaná predložila súdu písomné doklady s vykázaným doručením, s ktorým procesným návrhom sa súdy podľa žalobcu taktiež nevysporiadali.

19.1. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že súdy sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s jeho vyššie uvedenými procesnými návrhmi. Súd prvej inštancie v bode 15. odôvodnenia svojho rozhodnutia zreteľne uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to návrhom vo veci samej, poistkou, výzvou, oznámením o zániku poistenia a ostatnými listinnými dôkazmi v spise, z ktorého dokazovania následne ustálil skutkový stav. Podľa názoru súdu práve vzhľadom na vykonané dokazovanie ohľadom stavu účastníkov sporu bola jedinou účelnou žaloba na plnenie povinností žalovaného zo zmluvy o poistení. Až vyplatením poistného plnenia by bol vzťah medzi stranami sporu definitívne vyriešený. Na základe toho súd vyhodnotil určovací výrok platnosti a účinnosti zmluvy za nedovolený a v celom rozsahu ho zamietol. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu a odvolania žalobcu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav na základe vykonaných dôkazov v spore vecne správne rozhodol. Krajský súd taktiež v bode 15. odôvodnenia svojho rozhodnutia dostatočne ozrejmil, prečo vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobcu, že okresný súd nevykonával dôkazy a nepredvolal svedka, ako i námietku nepreskúmateľnosti. Odvolací súd v tomto smere poukázal na ustanovenie § 185 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Bolo vecou uváženia súdu, ktoré z navrhnutých dôkazov sa rozhodne vykonať, pričom okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zároveň podľa odvolacieho súdu v súlade s § 220 ods. 2 CSP dostatočne vysvetlil, prečo tieto navrhnuté dôkazy ako nadbytočné nevykonával. Okresný súd rovnako primerane vysvetlil, že návrh žalobcu na dožiadaný výsluch zamietol ako nevhodný a obštrukčný vo vzťahu k dĺžke konania a skutočnosti, že ho žalobca navrhol až po oznámení, že súd neakceptuje jeho

návrh na odročenie. Odvolací súd správne poukázal na to, že v prípade žaloby o určenie platnosti/neplatnosti právneho úkonu sa jedná o žalobu podľa § 137 d) CSP, t.j. o žalobu o určenie právnej skutočnosti, ktorá je prípustná, ak to vyplýva z osobitného predpisu, a keďže žalobca nepreukázal súdu na podklade skutkových tvrdení, navrhovaných dôkazov a teda merita veci, vychádzajúc z navrhovaného petitu a zisteného skutkového stavu, že mu vyplýva u osobitného predpisu právo domáhať sa žaloby o určenie právnej skutočnosti, a teda platnosti/neplatnosti právneho úkonu, žaloba je procesne neprípustná a bolo potrebné ju zamietnuť. Odvolací súd súčasne dodal, že na posúdenie procesnej prípustnosti žaloby je potrebné sa vysporiadať s tým, či sa nejedná o žalobu podľa § 137 c) CSP o určenie, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom pokiaľ by sa jednalo o žalobu podľa § 137c) CSP, naliehavý právny záujem na požadovanom určení v danom prípade absentuje.

19.2. Dovolací súd vo vzťahu k ustanoveniu § 137 písm. d) CSP len dopĺňa, že právnou skutočnosťou je skutočnosť, s ktorou právna norma spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Najčastejšími právnymi skutočnosťami závislými od vôle sú zmluva, odstúpenie od zmluvy, skončenie pracovného pomeru výpoveďou a pod.. Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Takáto žaloba je prípustná len v prípade, ak jej existenciu predpokladá osobitný predpis. Určovacia žaloba má povahu preventívnu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemožno domáhať ochrany žalobou na plnenie. Medzi účastníkmi musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu, a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Určovacia žaloba by tiež mala byť zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Naliehavý právny záujem nie je daný v prípade žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu, ak otázka jeho platnosti má povahu otázky prejudiciálnej vo vzťahu k inej právnej otázke (5Obdo/10/2008). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov (5Cdo/31/2011).

S ohľadom na uvedené, dovolací súd hodnotí ako správny a dostatočne odôvodnený záver odvolacieho súdu, keď tento zo zisteného skutkového stavu sporu uzavrel, že žalobca sa mal proti žalovanému domáhať nároku žalobou na plnenie, t.j. podľa § 137 a) CSP, keďže skutkové okolnosti nebránili vyčísleniu a uplatneniu konkrétného plnenia proti žalovanému, t.j. určovacou žalobou by neprišlo k finálnemu vyriešeniu sporu medzi stranami sporu. Najvyšší súd pripomína, že napokon i sám žalobca, ktorý v dovolaní uvádza, že jeho „naliehavý právny záujem je skutočnosť, že žalovaná neplnila v zmysle platnej poisťky“ si odpovedá, že jeho obranou proti žalovanému mala byť práve žaloba na plnenie (podľa § 137 a) CSP), v rámci konania o ktorej, by bola potom otázka platnosti poisťnej zmluvy na preukázanie existencie poisťného vzťahu v čase škodovej udalosti, riešená ako predbežná.

Vo vzťahu k záverom súdov ostávajú bez relevancie žalobcom navrhnuté dôkazy - doručka, výzvy na zaplatenie poisťného zo dňa 21. marca 2016, ktorú žalobca prevzal dňa 29. marca 2016 (ktorú však žalovaný súdu predložil na č.l. 38 spisu), výsluch svedka - zamestnanca asistenčnej služby, či predloženie vyúčtovania uhradenej platby zo strany žalobcu.

19.3. Súd prvej inštancie rovnako dostatočne ozrejmil, prečo Oznámenie o zániku poistenia zo dňa 30. augusta 2016, ktorého absolútnu neplatnosť žiadal určiť žalobca, nebolo právnym úkonom spôsobujúcim zánik poistenia a to z dôvodu, že toto bolo len oznámením o skoršom zániku poistenia zo zákona.

19.4. V konečnom dôsledku závery odvolacieho súdu sú podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne jasné a zrozumiteľné, dôkazom čoho je aj podané dovolanie, v ktorom bol dovolateľ schopný tieto závery jednoznačne identifikovať a argumentačne spochybniť. Prípadné nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu teda nedosahujú intenzitu tzv. vady zmätočnosti, vyžadovanú ustanovením § 420 písm. f) CSP, t.j. že sa sporovej strane odňala možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho závermi) v rámci využitia prípadných mimoriadnych opravných prostriedkov

20. Pokiaľ ide o dovoláciu námietku, že nevykonaním žalobcom navrhnutých dôkazov malo dôjsť k porušeniu princípu rovnosti zbraní a k naplneniu vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP, dovolací súd uvádza, že k takému záveru nie je možné dospieť.

20.1. Už v judikáte R 37/1993 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3-4/1993) najvyšší súd uviedol, že „nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom“.

20.2. V rozhodnutí publikovanom ako judikát pod R 125/1999 (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/1999) a zároveň pod R 6/2000 (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2000) najvyšší súd vyslovil právnu vetu v znení: „ak súd v priebehu konania nevykoná všetky dôkazy navrhované účastníkom, resp. vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) O.s.p. nie je prípustné, lebo nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu z nich vylúčení“.

20.3. V nadväznosti na citované (a publikované) právne vety najvyšší súd opakovane vo svojich rozhodnutiach (viď napr. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/265/2014, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 5Cdo/200/2014 a 7Cdo/34/2011) skonštatoval, že „dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či, a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné, a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu, prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.“.

20.4. Ani zmena právnej úpravy účinná od 1. júla 2016 na závere, že nevykonanie stranou sporu navrhnutých dôkazov nepredstavuje vadu zmätočnosti, v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu nič nezmenila (k tomu viď napr. 2Cdo/159/2017, 3Cdo/59/2017, 3Cdo/195/2017, 5Cdo/47/2017 a 7Cdo/42/2017).

20.5. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôraznil aj to, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C.s.p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“ (k tomu viď 1Obdo/46/2017 a obdobne aj 4Obdo/41/2017).

21. Najvyšší súd v tejto súvislosti tiež pripomína, že dovolacím dôvodom podľa § 420 CSP, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania, nie je dovolateľom namietané nesprávne, alebo nedostatočné zistenie skutkového stavu. Rovnako prípustnosť dovolania nezakladá ani zhodnotenie vykonaných dôkazov súdom odchyľne od návrhu a názoru sporovej strany, keďže ide o skutkovú rovinu posudzovania sporu. Dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V súvislosti s preskúavaním hodnotenia dôkazov dovolací súd poznamenáva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určené na prehodnotenie dokazovania (1Cdo/145/2020). V rámci dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je najvyšší súd oprávnený preskúmať logickú, funkčnú a teologickú konzistentnosť hodnotenia dôkazov ako súčasť posudzovania práva na spravodlivý proces (III. ÚS 104/2022 zo dňa 23. júna 2022). Kontrolou hodnotenia dôkazov v tomto smere nebolo zistené porušenie práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd považuje za potrebné poukázať i na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, ale neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, akým majú byť posúdené.

21.1. Dovolací súd navyše dodáva, že žalobca naprieč celým dovolaním, tvrdiacim porušenie jeho procesných práv a práva na spravodlivý proces, spochybňuje správnosť skutkových zistení súdov a opakuje svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky už podľa

predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka a zakladajúcim prípustnosť dovolania nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ani podľa novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Nedostatočné zistenie skutkového stavu ako dovolací dôvod Civilný sporový poriadok nepozná (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/126/2017). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie nie je možná vo svetle skúmania skutkových otázok. Súčasne právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam (I. ÚS 4/2011). Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu súdu vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti. Dovolanie v systéme opravných prostriedkov nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/113/2012, sp. zn. 4Cdo/280/2013, sp. zn. 7Cdo/92/2012, sp. zn. 3Cdo/539/2014). Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne.

22. Pokiaľ žalobca vytýka okresnému súdu, že tento napriek vyššie v bode 8. tohto uznesenia uvedeným skutočnostiam pojednávanie dňa 5. apríla 2022 vykonal, z ktorého dôvodu je podľa žalobcu zjavné, že žalobcovi bolo týmto spôsobom odňaté právo konať pred súdom, dovolací súd súhlasí s odvolacím súdom, keď tento v bode 15. odôvodnenia svojho rozhodnutia vysvetlil, že pokiaľ ide o ospravedlnenie neúčasti žalobcu na pojednávaní dňa 5. apríla 2022, žalobca mal dostatok priestoru pre uplatňovanie svojich procesných práv a povinností, opätovne sa pojednávania nezúčastnil a dôvod svojej žiadosti o odročenie pojednávania súdu prvej inštancie riadne a včas nepreukázal. Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd nemôže konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Najvyšší súd zdôrazňuje, že posúdenie dôležitosti dôvodu na odročenie termínu pojednávania posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie termínu pojednávania (rovnako v sp. zn. 1Obdo/19/2014). V rozhodovacej praxi súdov sa choroba preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou považuje za dôležitý dôvod (obdobne judikát R 31/95). Zdravotný stav strany sporu (fyzickej osoby) je dôvodom na odročenie pojednávania, ak je súdu včas preukázaný vyjadrením lekára, že konkrétna osoba nie je schopná bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa na pojednávaní (obdobne judikát R 132/2014).

22.1. Súdna prax vo všeobecnosti už riešila otázku kolízie pojednávania alebo zdravotného stavu, ako dôvodu pre odročenie termínu pojednávania. Ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav strany sporu alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musí obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára na lekárskom potvrdení, že daná osoba trpí nepriaznivým zdravotným stavom. Na preukázanie zlyhania zdravotného stavu znemožňujúceho osobnú účasť na súdnom pojednávaní nemusí byť vystavený doklad o práceneschopnosti, ale postačuje akékoľvek dôveryhodné lekárske potvrdenie preukazujúce takú závažnosť zdravotného stavu, pre ktorú sa konkrétna fyzická osoba skutočne nemôže dostaviť na súd a pojednávanie absolvovať. Uvedenú

interpretáciu aproboval aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí I. ÚS 226/2018. Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, 2022 (ŠTEVČEK, FICOVÁ, BARICOVÁ, MESIARKINOVÁ, BAJÁNKOVÁ, TOMAŠOVIČ A KOL.)

23. Dovolateľ súčasne vytýka i odvolaciemu súdu, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, z ktorého dôvodu bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces. V tomto prípade najvyšší súd iba pripomína, že podľa ust. § 385 ods. 1 CSP, na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu a odvolania žalobcu prejednal vec podľa § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav na základe vykonaných dôkazov v spore vecne správne rozhodol.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe všetkých uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná. Je podľa najvyššieho súdu zrejmé, že rozsudky súdov oboch inštancií spoločne dávajú presvedčivý a dostatočne zdôvodnený obraz toho, prečo v závere súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP

25. V časti, v ktorej malo byť dovolanie žalobcu prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, dovolací súd uvádza, že podané dovolanie je absolútne neprejednatelné.

26. Úspešné uplatnenie dovolania je podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný a až následne sekundárnym záverom dovolacieho súdu je, že dovolanie je aj dôvodné (opodstatnené). Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému primárnemu záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska vecnej správnosti v ňom zaujatých záverov; pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok bez ďalšieho odmietnuť.

27. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza, že predmetom dovolacieho prieskumu je namietané nesprávne právne posúdenie veci konajúcimi súdmi (prípustnosť dovolania uplatnená podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP). Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Dovolateľ vo vzťahu k ním tvrdenému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci zo strany súdov namieta, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí vyjadroval ku žalobám v zmysle ust. § 137 c) a d) CSP, avšak mal sa zaoberať aj možnosťou, že podaná žaloba nespadá pod ustanovenie § 137 CSP. Žalobca uvádza, že keďže nemal iné prostriedky právnej ochrany a nie je možné, aby sa domáhal svojho práva niektorou zo žalôb vymenovaných v ust. § 137 CSP, je v jeho prípade prípustný iný druh žaloby - žaloba o platnosti poisťnej zmluvy, pretože výpočet žalôb v § 137 CSP je založený iba na exemplifikatívnom výpočte druhu žalôb. V súdnej veci sa podľa žalobcu tak súd prvej inštancie ako ani odvolací súd nevysporiadali s otázkou, či sa v danom prípade jedná o iný druh žaloby, než o druh žaloby uvedený v ust. § 137 CSP.

29. Najvyšší súd konštatuje, že nie je oprávnený posudzovať prípustnosť (a dôvodnosť) dovolania žalobcu vo vzťahu k ním nastolenej právnej argumentácii, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle vyššie v bode 28. tohto uznesenia uvedeného dôvodu. Pre odôvodnenie predmetného záveru dovolací súd predovšetkým poukazuje na druhú právnu vetu judikátu R 73/2019 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2019, ktorá znie nasledovne:

„Dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového

poriadku, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritórne posúdil v jeho neprospech".

29.1. Dovolanie nie je možné považovať za ďalšie odvolanie (k tomu vid. ust. § 366 CSP) a vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku konštatuje, že tzv. „novoty" nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt (obdobne k tomu 2Obdo/97/2020, 2Obdo/3/2021). Uvedená úprava vyplýva zo zásady, že istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Výnimkou je uplatnenie skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (ust. § 435 CSP). Žalobca však predmetnú argumentáciu v odvolaní neuviedol.

Záverom najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že pokiaľ dovolateľ uvádza, že: „nie je možné, aby sa domáhal svojho práva niektorou zo žalôb vymenovaných v ust. § 137 CSP", s uvedeným sa nestotožnil ani jeden z vo veci konajúcich súdov, resp. práve žaloba v zmysle ust. § 137 písm. a) CSP pripadá do úvahy ako prostriedok právnej ochrany žalobcu domáhať sa tvrdeného nároku proti žalovanému.

30. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je dovolanie žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP ani podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP odmietol.

31. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli (k tomu viď judikát č. R 72/2018).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.